

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Полтавська державна аграрна академія
Інститут проблем природокористування та екології
Національної академії наук України
Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень
Національної академії наук України
Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет
Вінницький національний аграрний університет
Університет Хоенхайм, м. Штутгарт
Курганська державна сільськогосподарська академія ім. Т.С. Мальцева
Азербайджанський державний аграрний університет
Казахський агротехнічний університет імені Сакена Сейфуліна

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**III міжнародної
науково-практичної Інтернет - конференції**

**"ЕФЕКТИВНЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ
ЕКОЛОГІЧНО-СТАБІЛЬНИХ ТЕРИТОРІЙ У
КОНТЕКСТІ СТРАТЕГІЇ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ:
АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ, СОЦІАЛЬНИЙ ТА
ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТИ"**

**12 грудня 2019 р року
м. Полтава, Україна**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавська державна аграрна академія

Інститут проблем природокористування та екології

Національної академії наук України

Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень

Національної академії наук України

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

Житомирський національний агроекологічний університет

Університет Хоенхайм, м. Штутгарт(Німеччина)

Курганська державна сільськогосподарська академія ім. Т.С. Мальцева

Казахський агротехнічний університет імені Сакена Сейфуліна

ІІІ МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ІНТЕРНЕТ – КОНФЕРЕНЦІЯ

"ЕФЕКТИВНЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНО-СТАБІЛЬНИХ ТЕРИТОРІЙ У КОНТЕКСТІ СТРАТЕГІЇ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ: АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ, СОЦІАЛЬНИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТИ"

Збірник матеріалів

12 грудня 2019 р року

м. Полтава

***Свідоцтво ДУ «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації»
(УкрІНТЕІ)***

№345 від 28 листопада 2019 року

Друкується за ухвалою факультету агротехнологій та екології (Протокол № 5 від 17 грудня 2019 року.) та кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля (Протокол № 11 від 9 грудня 2019 року.)

Матеріали III міжнародної науково-практичної інтернет - конференції "Ефективне функціонування екологічно-стабільних територій у контексті стратегії стійкого розвитку: агроекологічний, соціальний та економічний аспекти" – 12 грудня 2019 року, Полтава – 255 с.

У збірнику представлені матеріали конференції за наступними напрямками: агроекологічні, соціальні та економічні передумови трансформації сільськогосподарських угідь в екологічно стабільні; агроекологічні основи раціонального використання земель для створення екологічно стабільних територій; агроекологічні, соціальні та економічні аспекти сільськогосподарського природокористування територій; методика та методологія оцінки стану довкілля, ефективності управлінських дій зі створення і функціонування екологічно стабільних територій; оцінка та аналіз еко-соціальної і економічної стабільності територій; підвищення ефективності використання, відтворення і охорони природних ресурсів на екологічно стабільних територіях; агроекологічні, соціальні та економічні складові ефективного функціонування екологічно стабільних територій.

Матеріали призначені для наукових співробітників, викладачів, студентів й аспірантів вищих навчальних закладів, фахівців і керівників сільськогосподарських та переробних підприємств АПК різної організаційно-правової форми, працівників державного управління, освіти та місцевого самоврядування, всіх, кого цікавить проблематика розвитку екологічного господарювання, суспільства, сільського господарства й економіки.

Матеріали видані в авторській редакції.

Рецензенти:

Дегтярьов В. В. - доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри ґрунтознавства, Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, м. Харків

Харитонов М. М. - доктор сільськогосподарських наук, професор, керівник центру природного агровиробництва, Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність даних та правильність посилань несуть автори наукових робіт

©Полтавська державна аграрна академія, 2019

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ

Аранчій В.І

- професор, ректор, Полтавська державна аграрна академія, (м. Полтава);

Шапар А. Г.

- доктор технічних наук, професор, член-кореспондент НАН України, директор Інституту проблем природокористування та екології НАН України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (м. Дніпро)

Писаренко П.В.

доктор сільськогосподарських наук, професор, академік інженерної Академії України, перший проректор, Полтавська державна аграрна академія, (м. Полтава);

Купінець Л. Є.-

- доктор економічних наук, професор, завідувач відділу економіко-екологічних проблем приморських регіонів, Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень (м. Одеса);

Писаренко В.М.

доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри захисту рослин, Полтавська державна аграрна академія, (м. Полтава);

Романчук Л.Д.

- доктор сільськогосподарських наук, професор, проректор з наукової роботи та інноваційного розвитку, Житомирський національний агроекологічний університет (м. Житомир);

Шулик В. В

- доктор архітектури, професор, членкореспондент Української Академії Архітектури, (м. Полтава);

Суханова С. Ф.

- доктор сільськогосподарських наук, професор, проректор з наукової роботи, Курганська державна сільськогосподарська академія ім. Т.С. Мальцева (м. Курган);

Рустімбаєв Б. Є.

- доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри «Маркетинг і сервіс» (м. Астана, Казахстан);

Калініченко А. В.

- доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач відділу відновлювальних джерел енергії, Опольський політехнічний університет (м. Ополе, Польща);

Борсук А.В..

- магістр Університету Хоенхайм, м. Штутгарт (Німеччина).

5. Аналітична хімія в аналізі технологічних та природних об'єктів: навчальний посібник. /В.І.Супрунович, І.Л.Плаксієнко, Н.Г.Федорова, Ю.І.Шевченко. - Дніпропетровськ: УДХТУ, 2003. - 152 с .
6. Сицицька Д.У. Полтаві встановили датчики забруднення повітря з онлайн-доступом: що вони показують? /Д.У.Сицицька //Інтернет-видання «Полтавщина».- 20.10.2019р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://poltava.to/news/52994/>.

ПРИНЦИПИ ТОЛЕРАНТНОСТІ ЯК СКЛАДОВА ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Плаксієнко І.Л., Самойлік М.С., Варахсіна О.В., Глазунова В.Є.
м. Полтава, Україна

Сьогодні, коли загроза загальному виживанню людства через глобальні екологічні проблеми набуває критичного значення, в ЮНЕП, консолідуючи зусилля країн на міждержавному рівні, відзначається, що у переліку факторів подолання екологічної кризи на одному з перших місць стоїть екологічна освіта, яка базується на дотриманні в суспільстві гуманістичних цінностей та принципів толерантності. В Законі України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» серед основних причин екологічних проблем в Україні також вказано низький рівень розуміння в суспільстві пріоритетів збереження довкілля та переваг збалансованого (сталого) розвитку, а також недосконалість системи екологічної освіти та просвіти [1, 2].

По відношенню до глобальних екологічних процесів поняття толерантності має багато аспектів. Під екологічною толерантністю прийнято мати на увазі здатність організмів долати несприятливий вплив того чи іншого фактору навколишнього середовища. В широкому значенні толерантність у процесах взаємодії «людина-суспільство-довкілля» – це один із засобів зняття конфліктів та розвитку гармонійних форм співіснування, усвідомленої взаємодії людини з довкіллям в усіх антропоєкосистемах. Формування екологічної освіти на принципах толерантності – це формування толерантних установок і моделей поведінки людини по відношенню до живої і неживої природи. Адже знищення загальних критеріїв моральності в самосвідомості людини вже породило страшні деструктивні наслідки для всього людства. Це переводить проблему толерантності в площину незамінних цивілізаційних цінностей [3].

Підготовка сучасного спеціаліста-еколога з природничих дисциплін в ПДАА орієнтована на:

- вивчення існуючих взаємодій між речовинами в природних об'єктах;
- розуміння сутності біохімічних процесів у природі, єдності та взаємодії в складних антропоєкосистемах;
- формування сучасного світогляду про єдність хімічних, фізичних, біологічних процесів, що відбуваються у природі;

- набуття здобувачами вищої освіти вмінь використовувати одержані знання і навички для управління біохімічною діяльністю живих істот в біосфері.

На основі отриманих теоретичних знань глибинних природних процесів на спеціалістів-екологів покладається і таке важливе завдання як сприяння поширенню ідей та соціальних зразків толерантної взаємодії з усіма мешканцями нашої планети. Структура професійної підготовки екологів на базі чітких моральних засад обов'язково повинна включати як когнітивний, діяльнісний, так і соціально-просвітницький компоненти.

В результаті вивчення таких дисциплін як «Загальна екологія та неоекологія», «Екологія людини», «Урбоекологія», «Екологія ресурсозбереження», «Охорона та раціональне використання природних ресурсів», «Моделювання і прогнозування стану довкілля», «Екологічна політика» та багато ін. здобувачам вищої освіти за спеціальністю «Екологія» в ПДАА надаються теоретичні та практичні знання з форм і способів гармонійного співіснування людини з довкіллям [4].

Науково-дослідна робота студентів-екологів з активною їх участю у міжнародних, всеукраїнських науково-практичних конференціях та міських заходах екологічного спрямування, а також виховна робота у вигляді круглих столів, розвивальних тренінгів щодо екології людини націлені на формування екологічної свідомості студентів, розуміння та розширення образу всесвіту, надбання навичок толерантної, гармонічної взаємодії з навколишньою дійсністю [5]. Безумовно, що головним завданням людства наразі є розробка та впровадження стратегій моделювання простору конструктивної взаємодії людини з довкіллям для цілісного співіснування, розуміючи взаємозалежність та цінність всіх мешканців нашої планети, тож захист і збереження навколишнього середовища на основі принципів відповідальності та толерантності є прямий обов'язок кожного з нас.

Список джерел

1. Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року». /Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, №16, ст.70. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19>.
2. Свистак-Яроцька О.Л. Теорія екологічної освіти: від елементарних знань про природу до складової освіти для сталого розвитку суспільства О. Л. Свистак-Яроцька *Збірник наукових праць «Педагогіка та психологія»*. – Харків, 2017. – Вип. 56. С. 86-99. <file:///C:/Users/43/Downloads/2056-086-099.pdf>.
3. Плаксиенко И.Л. Системный аспект экологических проблем человечества. //И.Л.Плаксиенко, М.С.Самойлик, Л.А. Колесникова //Збірник матеріалів I Міжнародної науково-практичної інтернет конференції «Хімія, екологія та освіта».- Полтава, 2018.- С. 66-70.
4. Pysarenko P.V. Conceptual framework for ensuring resource and environmental safety in the region /P.V.Pysarenko, M.S. Samojlik, I.L. Plaksienko, L.A. Kolesnikova //Theoretical and applied o.- 2019, №2. С. 137-142.
5. Плаксиенко И.Л. Деякі аспекти вивчення особистісного фактору екології людини. //Плаксиенко И.Л., Писаренко П.В., Самолік М.С., Колеснікова Л.А. //Science and education a new dimension. Pedagogy and psychology.- 2018.-VI (70).- Issue 170.-P. 48-51.